

Bolagsverket
851 81 Sundsvall
Att: Monica Lundqvist

Stockholm
2019-09-12

Ert dnr
AD 2046/2019

Vårt dnr
2019/117

Remissvar angående Bolagsverkets avgiftsöversyn

Näringslivets Regelnämnd NNR har beretts tillfälle att avge yttrande över ovan nämnd remiss och anför följande;

Bakgrund

Bolagsverket är till största delen en avgiftsfinansierad myndighet som i sin myndighetsutövande funktion (offentligrättslig verksamhet) granskar och registrerar företag och föreningar, ändringar i företag och föreningar samt hanterar årsredovisningar. Bolagsverket för också ett register över företagsinteckningar samt publicerar myndigheters kungörelser i Post- och Inrikes Tidningar.

Den långsiktiga ekonomiska prognosen visar att Bolagsverket inte har täckning för sina kostnader inom den offentligrättsliga verksamheten samt att Bolagsverket har en snedfördelning i kostnadstäckning mellan vissa verksamhetsområden. Utöver ett prognostiserat framtida negativt resultat finns i verksamheten även ett negativt ackumulerat resultat. Dagens avgiftsnivåer kommer att leda till underskott i Bolagsverkets budget om inte förändringar införs.

Inledning

NNR menar att avgifternas storlek och myndighetens bakomliggande kostnader beror på många olika faktorer i utformningen av myndighetens verksamhet. Med en väl utformad registreringsverksamhet där effektiviteten och måluppfyllelsen är det som styr kan avgifterna hållas låga och företagens upplevelse av avgifterna som relevanta och rimliga maximeras. NNR kommer därför i remissvaret inte enbart att bemöta det konkreta förslaget på avgiftsnivåer utan också att kritisera bristen på underlag som möjliggör för remissinstanserna att ta ställning till myndighetens effektivitet och måluppfyllelse.

Avgifter

NNR finner det naturligt att Bolagsverket har de bästa avsikter att utforma sina avgifter på bästa sätt med utgångspunkt i arbetstid och gemensamma kostnader. NNR menar dock att även de bästa avsikter kan förfelas om inte underlagen tål att utsättas för en kritisk granskning av externa organ såsom exempelvis näringslivet. NNR menar att branschen självklart ska få möjlighet att ta ställning till rimligheten i arbetstid och gemensamma kostnader för varje typ av registreringsåtgärd. För att kunna ta ställning och kritisera krävs en tydlig redovisning av den interna data som myndigheten bör besitta och en sådan redovisning saknas helt i remissunderlagen. NNR menar att remissunderlagen måste kompletteras i det här avseendet och ånyo remitteras, innan beslut i ärendet kan fattas.

När det gäller en av de större kostnaderna, personalkostnader, finns det stor anledning för remissinstanserna att ta ställning till vilken kompetensnivå som utnyttjas för respektive myndighetsuppgift och vilken kostnad som åsätts olika kompetensnivåer.

Exempel på underlag som efterlyses av NNR är hur många registreringsärenden som utförts, hur många timmar som spenderats på respektive ärendetyp, kostnader för sjukfrånvaro, IT-kostnader, lokal-, ekonomi-, juridik- och arkivkostnader etc. Uppgifter av sådan karaktär får anses vara vitala för att omvärlden ska kunna avgöra om det faktiskt är avgifter som motsvaras av erhållna motprestationer och inte en form av dold skatt som debiteras företagen i Sverige.

Effektivitet

NNR vill angående avgifterna till Bolagsverket framhålla att ett grundläggande krav är att en avgift alltid måste motsvaras av en motprestation. Avgiftsnivån för varje ärendetyp bör baseras på tidsåtgång och hur komplicerad ärendetypen är att handlägga.

I diskussionen om effektivitet vill NNR framhålla att avgifter per definition inte ska vara en finansieringskälla för utgifter som faller under statens generella ansvar som exempelvis vissa former av myndighetsutövning. Även kostnader som är kopplade till hur myndigheten drivs, och som kan bero på bl.a. personalpolitik och organisation, är frågor som påverkar effektiviteten i arbetet och bör enligt NNR finansieras på annat sätt och inte via ökning av avgifterna. En transparent kostnads- och intäktsredovisning för respektive avgift och verksamhetsform är i detta sammanhang därför viktig. Av kostnadsredovisningen är det vidare viktigt att det framgår vilka typer av kostnader som denna innefattar och hur kostnaderna fördelar sig på dessa.

Bolagsverket framhåller att intäkter från avgifter har minskat p.g.a. att fler ärenden lämnas in elektroniskt, där avgiften är lägre. Även om detta innebär minskade intäkter för Bolagsverket menar NNR att detta borde kunna förväntas minska Bolagsverkets kostnader i motsvarande grad, genom att arbetstiden för varje ärende minskar. Om så inte är fallet behöver skälen till detta redovisas och diskrepansen mellan intäkter och kostnader för varje ärende.

Konsekvensutredningen behöver kompletteras på denna punkt.

Internationell jämförelse

Utifrån underlaget går det inte att få någon uppfattning om hur de svenska avgifterna förhåller sig till andra länders avgifter. NNR anser att Bolagsverket bör göra en djupgående analys som kan ge ett underlag för en jämförelse av avgiftsnivåerna i omvärlden i förhållande till de som svenska företag behöver betala. En viktig del i arbetet bör också vara att hitta lösningar som bidrar till att förstärka de svenska företagens konkurrenskraft. I arbetet bör därför ingå att titta

på om det finns alternativa lösningar för denna myndighetsutövning och tjänstetillhandahållande som används i andra länder och som skulle kunna innebära lägre kostnader för företag i dessa länder och därmed bättre konkurrensförutsättningar, och utreda om dessa skulle vara möjliga också i Sverige.

Extern utvärdering

NNR har länge påtalat vikten av att det regelbundet görs och redovisas en oberoende granskning/uppföljning av myndigheternas system för att fastställa avgifter, för att bl.a. se om det uppskattade antalet timmar som ligger till grund för uttaget av avgifter är rimliga. Det bör också ingå att granska om den modell som används för finansiering är den mest kostnadseffektiva utifrån ett företagsperspektiv. Att eventuellt en intern granskning och uppföljning görs räcker inte enligt NNRs uppfattning.

Slutsats

Med anledning av bristerna i underlaget anser NNR att Bolagsverket behöver göra en kompletterande konsekvensutredning för förslagen samt skicka ut densamma på förnyad remissrunda innan beslut om nya avgifter kan fattas.

Näringslivets Regelnämnd NNR

August Liljeqvist